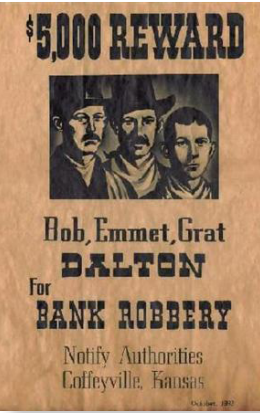

5 OKTOBER

1892
försöker bröderna Robert och Grattan Dalton råna två banker i Coffeyville i Kansas och skjuts i samband med detta till döds. Bröderna fortlever i dag i seriealbumen om Lucky Luke, dock med andra förnamn.

1923
föreslår Statens rasbiologiska institut att så kallade mindervärdiga folkelement ska kunna tvångssteriliseras.

1947
uppmänar Harry S Truman, i ett tv-sant tal från Vita huset den amerikanska befolkningen att avhålla sig från kött på tisdagar och fågel på torsdagar. Det för att spara på spannmål som kan försörja hungrande människor i Europa.

1962
har den första James Bondfilmen urpremiär. Den heter Dr No och hennes Majestäts hemliga agent James Bond spelas av den då okände Sean Connery.

1965
får Henry Mancini en guldskiva för soundtracket till filmen Rosa Pantern.

1979
ätalas den förre FN-officieren Stig Bergling vid Stockholms tingsrätt för grovt spioneri. Den 7 december kom han att dömas till livstids fängelse.

2007
vinner de västvänliga så kallade orangea partierna knappt valet i Ukraina. President Viktor Justjenko ber därför sitt parti Vårt Ukraina att inleda förhandlingar om en koalition med Julia Tymosjenkos orangea block.

DAGENS NAMN

Bror är ett släktskapsnamn som helt enkelt betyder vad det låter som, nämligen bror. För döpte man (av naturliga skäl) inte den första sonen till Bror, men desto oftare fick den andra heta så. Antalet namnbärare är runt 24 100, omkring 12 700 har det som tilltalsnamn.

Grafik: MARIA DE MARÉ

Först jorden runt sedan bröllopsfest

Eiliv och Emilie Hägg är paret som bestämde sig för att segla jorden runt, och faktiskt gjorde det. Efter tre år till havs ankom de Göteborgs hamn i somras. Och dagen efter gifte de sig.

– Egentligen var vi aldrig rädda på havet. Men vi fick lära oss att havet och vindarna är lynnigare än vad vi någonsin hade gissat, säger Emilie, när vi möts i deras Fortissimo som tagit dem runt jorden. Eller var det Eiliv som sa det? Att intervjuva och sedan minnas vem av makarna Hägg som sade vad under intervjun är nästintill en omöjlighet. Eiliv och Emilie har tillbringat varje dygn med varandra under de senaste tre åren och ett samstämmigare par går nog inte att hitta. Orden flödar mellan dem.

MEN HISTORIEN BÖRJADE redan 2008. Då möttes de båda under studietiden i Umeå. När de hade varit ett par i ett halvår åkte de ut på en veckas seglats. Och efter den veckan skakade de hand på att de skulle segla jorden runt. – Hur det kom sig att vi kom på detta minns jag egentligen inte. Jag vet att vi nämnde det ganska tidigt att det vore häftigt att korsa Atlanten, säger Emilie. Emilie som kommer från Karlstad hade ingen som helst seglingserfarenhet, men hade alltid drömt om att segla just jorden runt. Eiliv från Hudiksvall hade viss erfarenhet från tidigare.

2010 HADE PLANERNA fortskridit så långt att de begav sig ut på båtjakt på Blocket och köpte den segelbåt vi sitter i nu, i hamnen på Amundön. Men den hade bara använts för skärgårdsresor och var normalutrustad. Nu behövde den bli utrustad för långfärdssegling. – Hela 2010 var ett tufft år. Vi levde på 5000 kronor i månaden tillsammans och lade alla pengar

Segla med rätt person

■ Att köpa en båt som redan är utrustad spar mycket tid och pengar. Utrustning är dyrt och tar lång tid att installera. ■ Sätt ett datum när du ska komma iväg och håll stenhårt på det. Båten kommer aldrig att vara helt klar och det finns alltid en anledning att skjuta på avresan. ■ En realistisk budget, som även tillåter lite extra, som att äta på restaurang eller hyra bil någon gång, är 150 SEK per dag och person om man är två personer ombord. ■ Resesällskapet är det svåraste. Se till att du seglar med personer som du kan bråka med riktigt ordentligt och sedan bli sams igen. Får man inte vädra sin irritation kommer den att byggas upp till en punkt då man inte tål varandra längre och måste splittras.

Eiliv Hägg

Ålder: 28 år
Gör: Studerar på Chalmers
Bor: Nyinflyttad vid Backaplan
Intressen: Kappsegling

Emilie Hägg

Ålder: 29 år
Gör: Miljö- och hälsoinspektör på Tjörns kommun
Bor: Nyinflyttad vid Backaplan
Intressen: Djur

na på att utrusta båten. Och det var som ett heltidsjobb. Varje kväll tillbringade vi vid båten, berättar de. Dessutom hade de redan mött sin första stora motgång. När de skulle hämta båten i Grebbestad och göra premiärturen så fick de motorhavari. De bestämde sig då för att lägga till för segel i en hamn.

Men de oerfarna seglarna gjorde några misstag och den dramatiska tilläggningen slutade med att Eiliv klämde foten mot en annan båt. Och när han tittade ner mot foten så såg han att höger stortå helt hade lossat. De fick åka akut in till Uddevalla sjukhus, men där kunde de inte göra annat än att avlägsna hela stortån.

– Så nu kallar han sig för Captain Nine Toes, fnissar Emilie.

DET ÄR TYDLIGT att de har kommit över skadan och Eiliv försäkrar att det går utmärkt att leva med en stortå mindre. Men när olyckan skedde blev föräldrarna förskräckta och undrade om ungdomarna inte skulle ompröva sitt beslut och nu stanna hemma.

– Vi förstod ju att vi skulle stöta på motgångar hela tiden och vi sa att vi var tuffare än att låta detta stoppa oss. Vi hade hundra procent fokus rakt fram på vårt seglingsäventyr, säger Emilie.

Den 10 juli 2011 hölls det stor avskedsfest i Kristinehamn och dagen efter seglade paret iväg. Känslorna var blandade.

– Jag har aldrig gråtit så mycket i mitt liv, säger Emilie.

– Min morfar kramade om mig och sa att det här var kanske sista gången vi ses, säger Eiliv och harklar bort en tår.

Det visade sig också stämma. Morfadern dog ett halvår innan paret återvände till Sverige.

VINDARNA DEN JULIDAGEN var fina, seglen höll och känslorna steg när de seglade ut över Vänern, mot Djurö. Men mitt i natten, bara några timmar senare, kom nästa stora motgång.

Förstaget lossnade och hela masten, med fulla segel, föll i havet. Det tog dem åtta timmar att bärga masten upp på båtens däck. Därefter fick de tillbringa två veckor på ett varv i Göteborg. Först i slutet av juli kunde de äntligen lämna Hov-

Färden över Atlanten tog 17 dygn. Det blåste kuling hela tiden – men rakt bakifrån

ås hamn med sikte ut mot världen.

Färden gick ner mot Biscayabukten och vidare mot Kap Verde. Därefter gjorde de den långa överfarten över Atlanten – mot Barbados. Turen tog 17 dygn och det blåste kuling hela tiden, men rakt bakifrån. Och så var resan runt jorden igång.

SEGLARNA DRABBADES INTE av några fler missöden, vare sig när det gällde båten eller kroppsliga skador, under de tre åren. Det var ofta annat ombord som skapade problem. Relationer inte minst. Emilie och Eiliv hade ofta sällskap på båten, det kunde vara vänner eller andra seglare som mönstrade på under en viss etapp.

– Det var lätt att bli irriterad. Man är ju in på varandra hela tiden.

Som par kunde vi ju bråka ut och sen bli vänner. Men med människor som man inte känner lika bra är det svårare, berättar de.

Bild: THORD LYSTRAND

HEMMA IGEN. Att Eiliv och Emilie Hägg var måttlig bekanta med havet var inget hinder. De skulle segla jorden runt.

När de nådde Tobago i Karibien efter 2,5 år till havs blev de världsomseglare – de hade klarat av ett varv runt jorden. Då friade Eiliv till Emilie, som svarade ja.

DEN 4 JULI i somras anlände de till Hovås hamn efter en tuff seglats över Atlanten. Dagen efter ställde de till med stor bröllopfest i Askims kyrka.

– Vad vi grät första kvällen. Att

kunna sitta ner och prata med bästa vännerna, att gå på Ica och handla mat, hämta vatten ur kranen, lära sig om smartphones, åka bil, lyssna på musik, allt detta i vardagen är väldigt spännande och härligt nu, säger Emilie. – Och att äta fläsk och löksås, fyl-ler Eiliv i.

HELLE LYSTRAND LARSEN
031-62 40 00 namn@gp.se

Transplantationsforskning får bidrag

Det pågår en unik och framgångsrik transplantationsforskning i Göteborg som Stiftelsen Professor Lars-Erik Gelins Minnesfond har beslutat att stödja. I år får nio forskare dela på 800 000 kronor. 2014 års forskningsbidrag från Gelinfonden fördelas enligt följande:

150 000 kronor. **Jenny Nyström**, professor i njurfysiologi, Sahlgrenska Akademin vid Göteborgs universitet. Tolerans och immunitet vid njurtransplantation.

Ett projekt som innebär att de mekanismer i kroppen som stöter bort en transplanterad njure kartläggs samt att nya metoder utvecklas som innebär att transplantatet tolereras hos mottagaren. Risk för avstötning och förekomst av antikroppar är ett par av de stora stötestenarna för njursjuka som behöver genomgå en njurtransplantation.

Teckning: CISSI WELIN

150 000 kronor. **Michael Olausson**, professor i transplantationskirurgi, Sahlgrenska Akademin vid Göteborgs universitet. Rekonditionering av njurar från hjärtdöda donatorer och långtidspreservation av njurar till njurcancerpatienter.

Ett projekt som kan leda till att njursjuka skulle kunna få kortare väntetider till transplantation eftersom man får tillgång till en betydligt större potential av donatorer. Genom att kunna förvara njurar utanför kroppen under en längre tid skulle det även kunna gå att behandla njurcancer med nya metoder.

100 000 kronor. **Vijay Kumar Kuna**, MSc och forskare, Sahlgrenska Akademin vid Göteborgs universitet. Vävnadstekniska artärer för patienter som har dialys i väntan på njurtransplantation.

Vijay Kumar Kuna är en ung forskare som ingår i professor Suchitra Holgerssens forskarteam. Genom att använda mottagarens egna stamceller hoppas man kunna utveckla blodkärl hos hemodialyspatienter. Tillgång till blodbanan är hinder för många njursjuka som behöver dialys och projektet kan därför komma att få stor betydelse. Forskarteamet har redan gjort stora genombrott och Gelinfonden bidrog med 200 000 kronor till projektet under 2013.

100 000 kronor. **Jan Holgersson**, professor i transplantationsimnologi, Sahlgrenska Universitetssjukhuset. Ny diagnostik för bättre kvantifiering och specificitetsbestämning av ABO antikroppar i samband med ABO inkompatibel transplantation.

Projektet syftar till att utveckla möjligheterna till transplantationer över ABO blodgruppsbarrären i syfte att utöka antalet möjliga donatorer för varje patient.

70 000 kronor. **Mihai Oltean**, medicine doktor, transplantationskirurg, Sahlgrenska Universitetssjukhuset. Ischemisk konditionering – en ny strategi som utnyttjar kroppens reoperationsmekanismer för att minska ischemi-reperfusionsskada vid njurtransplantation.

Forskningen kan leda till en bättre användning av de organ som doneras och förbättra både kort- och långtidsresultat i samband med njurtransplantationer.

70 000 kronor. **Diana Swolin-Eide**, docent, Drottning Silvias Barn- och Ungdomssjukhus, Göteborg. Prospektiv 3 års uppföljning efter njurtransplantation avseende tillväxt. Kroppssammansättning och benmärkörer hos barn.

Syftet med forskningsstudien är att optimera behandlingen av barn som njurtransplanteras samt uppnå normal längdtillväxt och minska risken för utveckling av benskörhet.

60 000 kronor. **Åsa Norén**, legitimerad läkare, transplantationskirurg, Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Göteborg. Karaktärisering av njurförändringar vid levertransplantation.

50 000 kronor. **Jenny Skytte Larsson**, legitimerad läkare, Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Göteborg. Renal perfusion, filtration och oxygenenering efter levertransplantation, betydelsen av postoperativt blodtryck samt jämförelse mellan de två vasopressorerorna noradrenalin och vasopressin.

Projektet syftar till att minska komplikationer i det postoperativa förloppet i samband med levertransplantationer.

50 000 kronor

Susanne Westphal Ladfors, överläkare, Drottning Silvias Barn- och Ungdomssjukhus, Göteborg. Njurtransplantationer på barn – kardiovaskulär hälsa.

Forskningen syftar till att identifiera riskfaktorer som leder till hjärt- kärlkomplikationer hos njurtransplanterade ungdomar.